A SURVEY OF RELATION BETWEEN LEARNING STYLES AND PREFERRED THACHING METHODS IN STUDENTS OF NURSING, ISFAHAN UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES

Authors: Salehi Sh, Amini P, Soleimani B, and Shahnooshi E

Introduction: The relationship between students' learning styles and their preferred teaching methods has been considered in recent years. This relationship was explored in the present study.

Methods: This is a descriptive-analytic study. A stratified sample of nursing students out of all grades participated in it. Students' learning styles were explored with the Kolb's questionnaire for learning style. Their preferred teaching methods were determined using another questionnaire.

Results: A correlation between learning styles and some preferred teaching methods was observed for theoretical courses. There was not such correlation in for practical courses.

Conclusions: Considering students' learning styles may help university teachers to choose more appropriate teaching methods.

Key Words: Learning styles – Teaching Methodology – Kolb's Theory

Address: Salehi Shayesteh; School of Nursing and Midwifery, Isfahan University of Medical Sciences and Health Services, Isfahan, Iran

Source: Iranian Journal of Medical Education ۲۰۰۰ ۱(۱): ٤٠-٤٦

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

بررسی ارتباط سبکهای یادگیری و روشهای آموزشی ترجیحی

دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

شایسته صالحي – بهرام سلیماني – پروانه امیني – احترام شاهنوشي

چکیده مقاله

مقدمه. موضوع ارتباط بین سبك یادگیري فراگیران و روش تدریس ترجیحي مورد پسند آنها، در سالهاي اخیر مورد توجه قرار گرفتـه اسـت. مطالعه حاضر به بررسي این رابطه مي‌پردازد.

روشها. در این مطالعه توصیفي – تحلیلي با استفاده از پرسشنامه سبکهاي یادگیري کلب، ارتبـاط سـبك یـادگیري دانـشجویان تـرم اول تـا هشتم پرستاري با روش تدریس مورد پسند آنها، مورد مطالعه قرار گرفت. آزمودنیها به صورت نمونه‌گیري طبقه‌اي انتخاب شدند.

یافته‌ها. نتایج به دست آمده نشان داد که بین سبك یادگیري و برخي روشهاي تدریس رابطه وجود دارد. این ارتباط در دروس عملي مشاهده نشد.

بحث. توجه معلمان به سبك یادگیري دانشجویان و شناسایي آنها احتمالاً در انتخاب شیوه مناسب تدریس، آنها را یاري خواهد کرد.

واژه‌هاي اصلي. سبکهاي یادگیري؛ روشهاي تدریس؛ نظریه کلب.

مقدمه

یادگیري، فرایندي مـداوم در طـول زنـدگي انـسان محـسوب مي‌شود. از جریان پیچیده سخن گفتن در آغـاز زنـدگي کـه بـه ظاهر با سهولت انجام مي‌گیرد تا یادگیري نظریـه‌هـاي پیچیـده علمي و حل مسائل دشوار، همه براساس فرایند یادگیري صورت مي‌پذیرد.

یادگیري ممکن است بدون دخالت فرد خاصي به عنوان معلـم صورت گیرد و یا با نظارت و هدایت معلم انجام شـده و هـدف و جهت خاصي را داشته باشد که به آن یادگیري رسمي گویند.

بنا به ارزش یادگیري، بـه ویـژه یـادگیري رسـمي، در جوامـع مختلف، مراکـز آموزشـي تـشکیل شـده و مـسؤولیت یـادگیري رسمي افراد را عهده‌دار گردیدند. نهاد آموزش در هر کشور داراي اجزاء و زیرمجموعه‌هایي است و آموزش عالي یکـي از مهمتـرین زیر مجموعه‌هاي نظام آموزشي است.

از زماني که برنامـه‌هـاي آموزشـي بـصورت رسـمي در مراکـز آموزشي به اجرا در آمدند، برنامه‌ریـزان، محققـان و مدرسـان بـا مشکلات مختلفي روبرو شـده‌انـد. از آنجـا کـه عوامـل مـؤثر بـر یادگیري بسیار گسترده و وسیع مي‌باشند، شناسایي این عوامـل در رفع مشکلات و نارسایي‌هاي موجود در سیستم آموزشي مهم مي‌باشد. اسکینر معتقد است که یك نظام تربیتي مؤثر و واقعـي را نمي‌توان به وجود آورد مگر آنکه دو فرایند یا عمل یادگیري و تدریس کاملاً شناخته و فهمیده شوند(۱).

عوامل بي شماري مي توانند بر جریان یادگیري تـأثیر داشـته باشند. برخي از این عوامل مربوط به خصوصیات یادگیرنده است و عوامـل دیگـر بـه زمینـه‌هـاي اجتمـاعي یـادگیري مربـوط هستند(۲). در مورد اولین عامل، یعنـي خـصوصیات یادگیرنـده، مـي‌تـوان بـه تفاوتهـاي فـردي اشـاره کـرد. سـبك یـادگیري (Learning style) بخشي از مفهوم تفاوتهاي فـردي اسـت و مي‌توان آن را بعنوان روشي که افراد اطلاعات و تجربیات تـازه را در ذهن خود سازمان دهي و پردازش مي‌کنند، تعریف کـرد (۳). در واقع در پاسخ به این سؤال که چرا نظام آموزشي براي عده‌اي از فراگیران مفید است ولي براي عده‌اي دیگر نه؟ مي‌توان گفـت هر دانشجویي سبك یادگیري منحصر به فرد دارد.

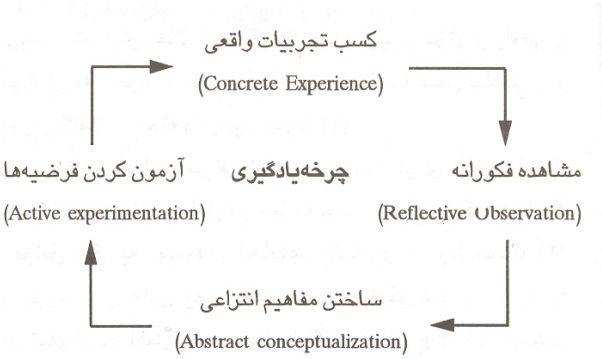
آدرس: دکتـر شایـسته صـالحي، دانـشکده پرسـتاري و مامـایي، دانشگاه علوم پزشکي و خدمات بهداشتي درماني استان اصفهان، تلفن: ۷۹۲۲۹٦٤ – ۰۳۱۱

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

درمورد سبكهاي يادگيري تاكنون نظريات متعددي مطرح گرديده است. يادگيري وابسته به زمينه و مستقل از زمينه، يادگيري فكورانه و سريع، يادگيري جزئي و كلي، يادگيري عميق و سطحي، و يادگيري فعال و متفكرانه و نظري و عملي از جمله اين نظريات مي‌باشند. همچنين يكي از اين نظريات كه به ويژه درمورد شناسايي سبك يادگيري دانشجويان پرستاري مورد استفاده قرار گرفته است، طبقه‌بندي David Kolb مي‌باشد. كلب واضع نظريه يادگيري تجربي (Experiential Learning ,Theory)، تأكيد فراواني بر نقش تجربه در يادگيري دارد(٤). در اين نظريه، يادگيري فرايند فعال تعامل شخص با محيط و موقعيت‌هاي زندگي است(٥). كلب همچنين معتقد است افراد به طور متفاوتي ياد مي‌گيرند(٦). در اين نظريه يادگيري چرخه‌اي است متشكل از چهار مرحله كه پشت سر هم اتفاق مي‌افتد در مرحله نخست واقعيات مشكل‌دار و مبهم ذهن، فراگير را به خود جلب مي‌كند به صورتي كه بدون سوگيري و به طور كامل در تجربيات جديد وارد مي‌شود. در مرحله بعد موضوع را از زواياي مختلف مشاهده مي‌نمايد و سپس بر روي اطلاعات جمع‌آوري شده تفكر مي‌كند تا جايي كه به بينش خاصي رسيده و تجربيات به شكل فرضيه در بيايد. در مرحله آخر فراگير مي‌تواند از فرضيه‌هايي كه ساخته است، در حل مسائل و اتخاذ تصميمات استفاده كند.

به نظر كلب در يادگيري مطالب همه افراد اين مراحل را مي‌گذرانند و احتمالاً تا تكميل يادگيري اين چرخه چندين بار تكرار مي‌شود(٧). اما نكته با اهميت اين است كه همه فراگيران نمي‌توانند در همه مراحل اين چرخه آن چنان موفق باشند كه در ديگر قسمتها هستند.

كلب براساس مطالعات خود دراين زمينه، چهار سبك يادگيري را مطرح مي‌نمايد. به نظر وي افراد در يادگيري مطالب ممكن است نهايتاً در منتهي‌اليه دو بعد قرار بگيرند.

احساس كردن ---------- فكر كردن

سبكهاي يادگيري و روشهاي آموزشي ترجيحي دانشجويان دانشجويان

در بعد اول، يادگيري مطالب تازه يا ازطريق احساس كردن و تجربه كردن واقعيات است يا ازطريق فكر كردن روي موضوع يادگيري و در بعد دوم، افراد يا ازطريق انجام دادن و يا تنها با نگاه كردن دقيق به آنچه كه رخ مي‌دهد، ياد مي‌گيرند(٨). لذا بر اين اساس، سبك يادگيري برخي از افراد واگرا (Divergent) است. يعني ازطريق احساس كردن و تجربه كردن واقعيات و همچنين نگاه كردن دقيق روي موضوعات ياد مي‌گيرند. اين دسته از يادگيرندگان به دنبال يافتن دسته‌اي از جوابهاي گوناگون هستند(٩). توانايي واگرايان نگاه كردن به موقعيت‌هاي انتزاعي از زواياي مختلف و سازمان‌دهي بعضي از ارتباطات به عنوان يك كل، معني‌دار مي‌باشد(١٠). اشخاص با اين سبك يادگيري در موقعيتهاي طوفان مغزي (Brian Storming) كه با ارائه ايده‌ها و نظريات جديد همراه است، بهتر عمل مي‌كنند و با ذهن باز به مطالب گوش مي دهند. افراد با اين سبك يادگيري، علاقمند به رشته‌هاي جامعه‌شناسي، روانشناسي، مديريت، مشاوره و پرستاري هستند(٧).

فراگيراني كه سبك يادگيري آنها جذب (Assimilation) است، توانايي يادگيري‌شان فكركردن و نگاه كردن است(١١). اين افراد اطلاعات را به خوبي سازمان‌دهي كرده و براي درك موقعيت از مفاهيم انتزاعي استفاده مي‌نمايند. به نظريه‌هاي دقيق و منطقي علاقمندند و به كارهاي عملي كمتر علاقه نشان مي‌دهند و بيشتر مفاهيم و عقايد انتزاعي مورد نظرشان مي‌باشد(١٠). افراد با اين سبك يادگيري به رشته‌هاي علوم پايه، رياضيات، شيمي، اقتصاد و علوم اجتماعي علاقمند هستند(٨).

به نظر كلب برخي از فراگيران سبك يادگيري همگرا (Convergent) دارند. يعني مي‌توانند از طريق فكر كردن روي موضوعات و در عمل ياد بگيرند و در واقع اين دسته از يادگيرندگان به دنبال يافتن پاسخي واحد براي مسأله مورد نظر خود مي‌باشند. اين دسته از افراد در استفاده از عقايد و نظريات براي حل مشكلات خاص موفق هستند و در بيان حالات و احساسات، خود را به خوبي كنترل مي‌نمايند و اشياء را به اشخاص ترجيح مي‌دهند و عملكردشان در تستهاي هوشي مطلوب‌تر از عملكردشان در تستهاي خلاّقيت است(٩). اغلب نيز به رشته‌هاي مهندسي و ساير علوم فيزيكي علاقمند هستند(٨).

و بالاخره افرادي هستند كه سبك يادگيري ايشان انطباق (Accommodation) نام دارد از آن جهت كه توانايي سازگاري با شرايط محيط را دارند. اين دسته از فراگيران ازطريق احساس كردن واقعيات و عمل كردن ياد مي‌گيرند (١٢). بيشترين توانايي اين گروه، كار كردن با اشياء، انجام وظايف و كسب تجربيات جديد مي‌باشد. در مواردي كه برنامه‌ها با حقايق همخوان نيست، روش سعي و خطا را در پيش مي‌گيرند. در ارتباط با ديگران با ملايمت و ملاطفت برخورد مي‌كنند و به

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

رشته‌هايي، مثل: بازرگاني، كاردرماني، مددكاري و فروشندگي علاقمند مي‌باشند(٨).

پژوهشگران معتقدند كه توجه معلمان و برنامه‌ريزان در سطوح مختلف آموزش به سبكهاي يادگيري، موجب تسهيل فرايندهاي آموزش و يادگيري خواهد شد و فراگيران را در انتخاب رشته تحصيلي و موقعيتهاي شغلي ياري مي‌نمايد(٥). Van uynen نيز معتقد است اگر معلمين روش پردازش اطلاعات فراگيران را بدانند، روشهاي آموزشي خود را از روشهايي مثل سخنراني به روشهايي كه منجر به درك بيشتر مطالب آموزشي مي‌شود، تغيير داده و بدين ترتيب مي‌توانند يادگيري فراگيران را افزايش دهند(١٣).

پرستاري يكي از رشته‌هاي علوم پزشكي است كه بصورت يك رشته و حرفه رسمي در مراكز آموزش عالي دانشجو مي‌پذيرد و سيستم آموزش پرستاري با ارائه واحدهاي درسي مرتبط با اين رشته، پرستاراني را تحت تعليم قرار مي‌دهد تا بتوانند با ارائه خدمات بهداشتي و مراقبت‌هاي پرستاري به افراد جامعه، به ارتقاء و حفظ سلامت جامعه كمك نمايند.

تحقيقات انجام شده نشانگر مشكلاتي در زمينه انصراف از تحصيل، افسردگي در طي تحصيل، نارضايتي تحصيلي و عدم تمايل براي ورود به بازار كار پس از فراغت از تحصيل و يا ترك حرفه در رشته پرستاري مي‌باشد. محققان معتقدند كه اگر سبك يادگيري فرد با رشته‌اي كه در آن تحصيل مي‌كند و يا حرفه‌اي كه در آن كار مي‌كند همخوان نباشد، شخص يا از آن رشته تحصيلي انصراف داده و يا اين موضوع منجربه نارضايتي وي نسبت به رشته تحصيلي مي‌شود. باتوجه به مطالعات انجام شده يكي از دلايل بروز اين گونه مشكلات در رشته پرستاري، ناديده گرفتن سبك يادگيري دانشجويان است.

ازطرفي همه فراگيران زماني كه در كلاس درس حضور داشته‌اند، تجربه كرده‌اند كه با روش آموزش معلمي بهتر يادگرفته و يا اينكه تدريس معلم تأثيري در يادگيري آنها نداشته است. معلمي كه در كلاس درس مطالب را آموزش مي‌دهد، در واقع به فراگيران كمك مي‌كند كه مطالب را در ذهن خود سازمان‌دهي كنند. حال اگر روشي كه معلم آموزش مي‌دهد با روشي كه فراگيران مطالب را در ذهن خود سازمان‌دهي مي‌كنند هماهنگ باشد،روش آموزش معلم باعث يادگيري بهتر مي‌شود.

نظراتي درمورد وجود رابطه بين سبك يادگيري و روش آموزشي كه فراگيران ترجيح مي‌دهند، موجود مي‌باشد. ازجمله Stephen Cavanagh سبك يادگيري را با تمايل يا عدم تمايل به يك روش آموزشي خاص مرتبط مي‌داند(١٤). درنتيجه، كافي است كه در سيستم آموزشي، مسؤولين و مدرسين سبك يادگيري فراگيران را مشخص نموده و روش آموزشي مرتبط با آن را در آموزش خود بكار گيرند.

از آنجا كه تاكنون پژوهشي در زمينه تعيين سبك يادگيري دانشجويان پرستاري با استفاده از پرسشنامه كلب و تعيين ارتباط سبك يادگيري و روشهاي آموزش ترجيحي در ايران انجام نشده است. لذا پژوهشگر بر آن شد تا پژوهشي را به منظور تعيين توزيع فراواني سبك يادگيري و روشهاي آموزش ترجيحي دانشجويان پرستاري و ارتباط سبك يادگيري با روشهاي آموزشي ترجيحي ايشان در دروس نظري و عملي انجام دهد.

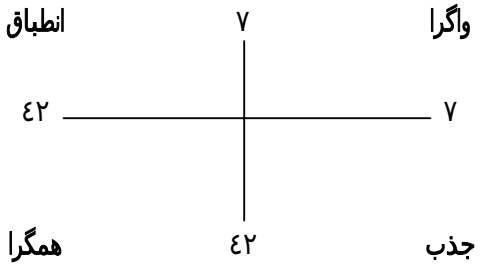
روشها

در اين مطالعه توصيفي – تحليلي، نمونه پژوهش، ٤٠٠ نفر از دانشجويان پرستاري دوره كارشناسي دانشكده پرستاري و مامايي دانشگاه علوم پزشكي اصفهان (ترم اول تا هشتم) بوده‌اند.

كليه واحدهاي مربوط پژوهش در مقطع كارشناسي پيوسته پرستاري و در سال تحصيلي ٧٧-٧٦ مشغول به تحصيل بوده و كلاسهاي نظري و عملي را تجربه كرده بودند. ابزار گردآوري داده‌ها، پرسشنامه، شامل سه قسمت بود: بخش اول حاوي يازده سؤال در زمينه مشخصات دموگرافيك واحدهاي مورد پژوهش؛ بخش دوم پرسشنامه استاندارد سبك يادگيري كلب شامل چهارده سؤال در دو بخش هفت تايي بود كه از پاسخ دهنده خواسته مي شد از بين موارد الف و ب جمله‌اي را كه سبك يادگيري وي را توصيف مي‌كند، انتخاب نمايد:

- مايلم مطالب تخصصي مربوط به رشته خودم را ياد بگيرم
  زياد متوسط كم
- مايلم در يادگيري مطالب انعطاف‌پذير بوده و هرچه تدريس مي‌كنند را ياد بگيرم
  زياد متوسط كم

سپس امتيازات به دست آمده از هفت سؤال اول (٧ تا ٤٢ امتياز) روي محور عمودي و امتيازات هفت سؤال دوم روي محور افقي (٧ تا ٤٢ امتياز) مشخص مي‌گرديد و محل تلاقي تعيين و بدين ترتيب سبك يادگيري پاسخ دهنده تشخيص داده مي‌شد(٨).

پرسشنامه روشهاي آموزشي ترجيحي حاوي ٢٢ سؤال بوده كه در اين قسمت، از پاسخ دهنده خواسته شده كه روشهاي آموزشي

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

که بیشتر به یادگیري وي کمك مي نماید و او آن روش را ترجیح مي‌دهد مشخص نماید:

۱- معلم مطالب آموزشي را به صورت سخنراني ارائه داده و شما به عنوان فراگیر گوش دهید.

بسیار زیاد زیاد متوسط کم اصلاً

لازم به ذکر است که درمورد روشهاي آموزشي غیرمتداول توضیح مختصري در ساقه سؤال داده شده است:

۲- معلم با ارائه چهارچوب کلي، آموخته قبلي شما را به مطالب آموزشي جدید پیوند داده و درمورد آن مطالب توضیح مي‌دهد (پیش سازماندهنده)

بسیار زیاد زیاد متوسط کم اصلاً

براي بررسي روایي و پایایي پرسشنامه از روش روایي محتوي و شکل و آزمون مجدد استفاده گردیده است. براي روایي محتوي و شکل پرسشنامه، نظر تعدادي از اعضاي هیأت علمي دانشکده پرستاري و مامایي و دانشکده علوم تربیتي خواسته شد و سپس براساس نظرات و اصلاحات پیشنهادي پرسشنامه به صورت نهایي تدوین گردید. و به منظور تعیین پایایي و انجام آزمون مجدد، پرسشنامه به گروهي از دانشجویان که داراي مشخصات واحدهاي مورد پژوهش بودند، داده شد. مجدداً آزمون از همان گروه بعمل آمد. پایایي هر دو پرسشنامه در سطح مطلوب (>۰/۸) به دست آمد.

روش نمونه گیري، طبقه‌اي منظم بود و براي تعیین نمونه‌هاي مورد نیاز هر ترم، بدین ترتیب عمل شد:

تعداد دانشجویان هر ترم * تعداد دانشجویان مورد نیاز پژوهش
تعداد کل دانشجویان پرستاري دانشکده پرستاري

بخشي از نمونه گیري همزمان با برگزاري امتحانات پایان ترم و بخش دیگر آن در کارگاه فیلد بهداشت انجام گردید. به منظور کنترل خستگي و اضطراب ناشي از امتحان، پرسشنامه در پایان جلسه امتحان بین دانشجویان توزیع مي‌گردید و این فرصت به آنها داده مي‌شد که پرسشنامه را درجلسه امتحان بعدي به پژوهشگر تحویل نمایند.

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS صورت پذیرفت. داده‌ها از نوع کمي (پیوسته) و کیفي (رتبه‌اي) بود. براي دست یابي به اهداف پژوهش، از آمار توصیفي (توزیع فراواني) و نیز آمار تحلیلي (رابطه بین متغیرها)، ازجمله: آزمون Kruskal Wallis, Chi-Square وMann Wihitney–U مورد استفاده گردید.

سبکهاي یادگیري و روشهاي آموزشي ترجیحي دانشجویان دانشجویان

یافته ها

نتایج پژوهش نشان داد که سبك یادگیري واگرا در بین دانشجویان پرستاري، به خصوص دانشجویان علاقمند به رشته پرستاري بیشترین فراواني را داشت (۳۶/۹ درصد) و سبکهاي همگرا، جذب و انطباق نیز با فراواني ۲۰/۹ درصد، ۲٤/۵ درصد و ۱۷/۸ درصد در بین دانشجویان مشاهده گردید (جدول ۱). همچنین روشهاي آموزشي ترجیحي دانشجویان در دروس نظري عبارت بوده است از: روش پیش سازمان دهنده، دریافت مفاهیم و بازدید علمي که بالاترین میانگین امتیاز را داشته‌اند (٤/۱۱، ٤/۱۳ و ٤/٤۰) (جدول ۲). واحدهاي مورد پژوهش روش آزمایشگاهي و محاوره گروهي (٤/۰۵ و ٤/۰۸) را براي آموزش خود در دروس عملي ترجیح داده‌اند (جدول ۳).

بین برخي روشهاي آموزش دروس نظري، مانند: یاران یاور، حل مسأله، پروژه و ایفاي نقش با سبك یادگیري ارتباط معني‌دار برقرار گردید ولي بین روشهاي آموزشي دروس عملي و سبك یادگیري ارتباط معني‌داري موجود نبود.(جدولهاي ٤ و ۵).

جدول ۱. فراواني سبکهاي یادگیري دانشجویان پرستاري دانشگاه علوم پزشکي اصفهان

سبك یادگیري	فراواني
واگرا	۲٤۳ (%۳٦/۹)
جذب	۸۱(%۲۰/۹)
همگرا	۹۵ (%۲٤/۵)
انطباق	۹٦ (%۱۷/۸)

جدول ۲. میانگین امتیازات روشهاي آموزشي دروس نظري به ترتیب ترجیح

روشهاي آموزشي	میانگین امتیازات
سخنراني	۲/۳۸
مطالعه موردي	۳/٦٦
آموزش غیرحضوري	۲/۸٤
آموزش بصري	۳/٦۹
یادگیري درحد تسلط	۳/۰۱
یاران یاور	۳/۷۲
گفتگو	۳/۱۱
آموزش انفرادي	۳/۷۲
ایفاي نقش	۳/۳۲
مباحثه	۳/۷۷
پروژه	۳/٤۳
آموزش به کمك رسانه هاي سمعي و بصري	۳/۹۸
کارگاه	۳/۵۹
پیش سازماندهنده	٤/۱۱
حل مسأله	۳/٦
بازدید عملي	٤/۱۳
دریافت مفاهیم	٤/٤۰

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

جدول ۳. ميانگين امتيازات روشهاي آموزش دروس عملي به ترتيب صحيح

روشهاي آموزشي	ميانگين امتيازات
نمايش	۳/۳۲۳
گزارش از بخش	۳/۸٦
آموزش تيمي	۳/۹۲
آموزش آزمايشگاهي	٤/۰۵
محاوره گروهي	٤/۰۸

همچنين نتايج نشان داد كه بين سبك يادگيري و عوامل دموگرافيك، مانند: سن، جنس، مقطع تحصيلي، ارتباط معني‌داري وجود نداشته است و بين برخي روشهاي آموزشي در دروس نظري و عملي با عواملي، مانند: جنس، تجربه قبلي در پرستاري، وضعيت تأهل، ارتباط معني‌دار بوده است ليكن روشهاي آموزشي با سن، مقطع تحصيلي، علاقمندي به رشته پرستاري و محل سكونت ارتباط معني‌داري نداشته است.

جدول ٤. ميانگين امتيازات روشهاي آموزشي ترجيحي در دروس نظري و عملي براساس سبك‌هاي يادگيري (روشهاي ترجيحي شامل روشهاي آموزشي با امتياز ٤ و ۵ در طيف ترجيح بوده‌اند)

سبك يادگيري / روشهاي توجيهي	واگرا	جذب	همگرا	انطباق
سمعي و بصري	٤	٤/۱٦	-	-
ياران ياور	٤/۰۱	-	-	-
پيش سازمان دهنده	٤/۱۷	٤/۱۳	٤/۰۳	٤/۰۸
بازديد علمي	٤/۲۲	-	٤/۱۲	٤/۱۳
دريافت مفهوم	٤/٤۲	٤/٤۱	٤/۳٤	٤/٤۳
آموزش تيمي	٤/۰٦	-	-	-
آموزش آزمايشگاهي	٤/۱۰	-	٤/۰٦	٤/۰٤
مشاوره گروهي	٤/۱۷	-	٤/۱۰	٤/۰۸

بحث

Ridley با مطالعه بر روي سبك يادگيري دانشجويان پرستاري سبك واگرا را با فراواني ۷۷ درصد، به عنوان سبك يادگيري كه در اولويت قرار دارد، اعلام كرد(۵). نتايج اين تحقيق نشان دهنده آن است كه سبك واگرا در بين دانشجويان پرستاري، به ويژه علاقمندان به رشته پرستاري بيشتر مي‌باشد(۳٦/۹ درصد).

Ostome در تحقيق خود پيرامون تعيين ميزان علاقمندي دانشجويان پرستاري در انتخاب روشهاي مختلف تدريس نشان داد كه روشهاي: سخنراني همراه با رسانه‌ها، ايفاي نقش و مطالعه موردي، از ديدگاه دانشجويان ارجح‌ترين روشها بوده‌اند(۱۵). از آنجا كه موضوعات رشته پرستاري واقعياتي

جدول ۵. نتايج آزمون مربوط به ارتباط روشهاي آموزشي با سبك‌هاي يادگيري (با استفاده از آزمون كراسكال واليس)

روشهاي آموزشي ترجيحي	مقدار P
ياران ياور	۰/۰۰۲
پروژه	۰/۰۰٤
حل مسأله	۰/۰۰۵
ايفاي نقش	۰/۰۰۰۳
كارگاه	۰/۰۰۵
ساير روشها	>۰/۰۵

هستند كه درك آنها احتياج به مثالهاي روشن و واضح و نيز ديدن مثالهاي عيني و واقعي خارج از محيط آموزش رسمي دارد، لذا به نظر مي‌رسد ترجيح روشهاي: پيش سازماندهنده، دريافت مفهوم، بازديد علمي، آموزش آزمايشگاهي و محاوره گروهي منطبق با نيازهاي آموزشي دانشجويان بوده است.

Nagata عنوان مي كند كه بين سبك يادگيري و روشهاي آموزشي رابطه وجود دارد ولي تحقيقات فوكس درمورد رابطه بين سبك يادگيري و اولويتهاي روش آموزشي نشان داد كه بين اين دو، رابطه معني‌دار برقرار نمي‌باشد(۱٦). در اين پژوهش بين برخي روشهاي آموزشي با سبك يادگيري ارتباط معني‌دار وجود داشت. عدم آشنايي دانشجويان با همه روشهاي آموزشي و پاسخ دادن به پرسشنامه براساس تصورات و يا كم بودن نمونه‌هاي مورد پژوهش مي‌تواند از عوامل مؤثر بر عدم برقراري ارتباط تمامي روشهاي آموزش با سبكهاي يادگيري باشد.

با توجه به نتايج حاصل از اين پژوهش، پيشنهاد مي‌گردد كه به منظور شناسايي سبكهاي يادگيري دانشجويان پرستاري و تعيين ارتباط آن با روشهاي آموزشي تحقيقات وسيع‌تري صورت پذيرد شايد از اين طريق بتوان توصيه مناسبي براي پذيرش دانشجوياني كه سبك يادگيري مناسبي براي آموزش پرستاري دارند، ارائه نمود. همچنين توصيه مي‌شود كه اساتيد و مدرسان به جاي استفاده از روشهاي آموزشي يكنواختي مانند سخنراني، روشهاي آموزشي را در تدريس خود بكار گيرند كه دانشجويان ترجيح مي‌دهند. باتوجه به اينكه سبكهاي يادگيري در فراگيران متفاوت است و هر سبك ويژگي‌هاي خاصي دارد، توصيه مي‌شود كه مجموعه‌هاي آموزشي و مدرسين، سبكهاي يادگيري فراگيران را تعيين نموده و براساس ويژگي‌هاي هر سبك، روشهاي آموزشي مناسبي را اتخاذ نمايند.

همچنين توصيه مي‌گردد پژوهش‌هاي ديگري در زمينه مقايسه سبكهاي يادگيري دانشجويان گروه‌هاي مختلف علوم پزشكي و نيز روشهاي آموزشي ترجيحي ايشان صورت گيرد.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]

References

١- شريعتمداري ع. روانشناسي تربيتي، تهران: انتشارات اميركبير، ١٣٦٩: ٣١٥.

٢- لاول ب. حافظه و يادگيري . ترجمه احمدي غ. تهران: انتشارات ققنوس، ١٣٧٦: ١١.

٣- Ewan CH. Teaching Nursing. London: Chapman and Hall. ١٩٩١: ٥١.

٤- Rakoczy M, Money Sh. Learning styles of nursing students: A ٣ years cohort longitudinal study. Journal of Professional Nursing. ١٩٩٥; ٣(٣). ١٧٠-١٧٤.

٥- Ridley JM, Laschinger S. The effect of a senior preceptorship on the adaptive competencies of community college nursing student. Journal of Advanced Nursing. ١٩٩٥; ٢٢: ٥٨-٦٥.

٦- Sherbinki L. Learning styles of nurse anesthesia students related to level in a master of science in nursing program. Journal of the American Association of Nurse Anesthesits. ١٩٩٤; ٦٢(١): ٣٩-٤٥.

٧- Willcoxson L. The four stages of the learning cycle and your learning strengths. Western Australia: Mourdoch university. ١٩٩٨: ١-١٠.

٨- Willcoxson M. Kolbs learning style inventory: review and further study of validity and reliability. British Journal of Educational Psychology. ١٩٩٦; ٦٦: ٢٤٧-٢٥٧.

٩- علم‌الهدي ح، نمازي ج، كوشان م. سبكهاي شناختي و تأثيرشان بر پيشرفت تحصيلي دانشجويان. مجله دانشكده علوم پزشكي و خـدمات بهداشتي – درماني سبزوار. ١٣٧٦؛ ٤(٣): ١٩.

١٠- Quinn MF. The principles and practice of nurse education. London: Chapman and Hall. ١٩٩٥: ٣٧٥.

١١- Viola D. Learning styles of Chinese nursing faculty and career choice preferences. Journal of Nursing Education. ١٩٩٢; ١٧:٢٣٠.

١٢- Taylor C, Lillis C, Lemone P. Fundamental of nursing. Philadelphia: Lippincotte Co. ١٩٩٧: ٤٩١.

١٣- Vanwynen E. Information processing style: One size doesn't fit all. Nurse educator. ١٩٩٧; ٢٢(٥): ٤٤.

١٤- Cavanagh S. The assessment of student nurse learning style using the Kolb learning styles Inventory. J of Nurse Education Today. ١٩٩٥; (١٥): ١٨١.

١٥- Ostome VH. Learning style performance and selection of learning strategies. Journal of Nursing Education. ١٩٨٨; ١: ٢٨.

١٦- Nagata JB. Student academic performance in nursing as a function of student and faculty learning style congruency. J of Nursing Education. ١٩٩٦; ٣٥(٢): ٦٩-٧٣.

[Downloaded from ijme.mui.ac.ir on 2026-11-03]